

Referanser:

KM 5.1/07, KM 11/08, KM 11/10, KR 61/14

Mindre endringer i regelverk vedtatt av Kirkemøtet

Sammendrag

De særskilte reglene for de kirkelige valg i 2009 og 2011 medførte et behov for at Kirkemøtet samtidig vedtok noen endringer i annet regelverk vedtatt av Kirkemøtet. Kirkerådet foreslår med dette at de midlertidige endringene vedtatt av Kirkemøtet i 2008 og 2010 for de særskilte valgperiodene 2010-2011 og 2012-2015 blir videreført permanent.

Det foreslås derfor mindre endringer i følgende regelverk:

Regler om formene for menighetsrådets og kirkelig fellesråds virksomhet

Kirkemøtets forretningsorden

Statutter for Mellomkirkelig råd

Statutter for Samisk kirkeråd

Regler for valg av Kirkeråd

Forslag til vedtak

Kirkerådet foreslår for Kirkemøtet å fatte følgende vedtak:

1. Kirkemøtet fastsetter følgende endringer i *Regler om formene for menighetsrådets og kirkelig fellesråds virksomhet*:

§§ 1-1 og 1-2 skal lyde:

1. Menighetsrådet trer i funksjon 1. november i valgåret. Valgperioden strekker seg til og med 31. oktober i valgperiodens siste år. Kirkelig fellesråd trer i funksjon 1. desember i valgåret. Valgperioden strekker seg til og med 30. november i valgperiodens siste år.

Menighetsråd med fellesrådsfunksjoner trer i funksjon som menighetsråd 1. november i valgåret, og i fellesrådsfunksjonene 1. desember i valgåret.

2. Konstituerende møte i det nyvalgte menighetsrådet avholdes innen utgangen av oktober i valgåret. Konstituerende møte i det nyvalgte kirkelig fellesråd avholdes innen

utgangen av november i valgåret. Møtet kalles sammen av lederen av det fratredende rådet med minst 14 dagers varsel. Det er vedtaksført når minst 2/3 av medlemmene er til stede.

2. Kirkemøtet fastsetter følgende endringer i *Kirkemøtets forretningsorden*:

§ 1-3 skal lyde:

Kirkemøtet består av medlemmene av bispedømmerådene og leder av Samisk kirkeråd.

§ 1-4 første og andre ledd skal lyde:

Med tale- og forslagsrett møter:

- *leder av Mellomkirkelig råd, såfremt vedkommende ikke er valgt medlem av Kirkemøtet*
- *4 representanter for Ungdommens kirkemøte*
- *1 representant for hver av de tre teologiske fakultetene, oppnevnt av fakultetet selv*
- *Avtroppende medlemmer av Kirkerådet.*

Med talerett møter:

- *Kirkerådets direktør*
- *Generalsekretærene i Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd*
- *1 representant fra kirkeavdelingen i Kulturdepartementet*
- *Representanter fra kirkesamfunn som Den norske kirke har kirkefelleskap med.*

3. Kirkemøtet fastsetter følgende endringer i *Statutter for Mellomkirkelig råd*:

§ 5 første ledd bokstav b) oppheves.

§ 5 første ledd bokstav c) til g) blir til § 5 første ledd bokstav b) til f).

§ 5 tredje og fjerde ledd skal lyde:

Representantene i pkt *b-c* oppnevnes for fire år av gangen.

Rådet trer i funksjon *umiddelbart* etter *Kirkemøtet* hvor valget har funnet sted.

§ 6 tredje ledd første punktum skal lyde:

Såfremt lederen ikke er valgt medlem av Kirkemøtet, møter lederen på Kirkemøtet med tale- og forslagsrett.

4. Kirkemøtet fastsetter følgende endringer i *Statutter for Samisk kirkeråd*:

§ 5 siste ledd skal lyde:

Rådet trer i funksjon *umiddelbart* etter *Kirkemøtet* hvor valget har funnet sted.

5. Kirkemøtet fastsetter følgende endringer i *Regler for valg av Kirkeråd*:

§ 1-2 skal lyde:

Kirkerådet velges for en periode på 4 år, og trer i funksjon *umiddelbart* etter *Kirkemøtet* hvor valget har funnet sted.

Saksorientering

Som en oppfølging av kirkeforliket av 10. april 2008 ble Kirkemøtet gitt en forsøks hjemmel til å gi regler om forsøk som innebar endringer i valgform og sammensetting i Kirkemøtet og bispedømmerådene, under forutsetning av departementets godkjenning. Kirkemøtet 2008 gav *Særskilte regler for de kirkelige valg 2009* (sak KM 11/08), mens Kirkemøtet 2010 gav *Særskilte regler for de kirkelige valg 2011* (sak KM 11/10). I tilknytning til de særskilte reglene ble det også gjort mindre endringer i enkelte andre regelverk. På bakgrunn av forsøkene ble kirkeovens bestemmelser om valg endret i 2013 (jf. Prop. 78 L (2012-2013), Innst. 363 L (2012-2013)), og Kirkemøtet 2014 vedtok permanente *Regler for valg av menighetsråd* og *Regler for valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet* (sak KM 5/14). De særskilte endringene som ble gjort i enkelte andre regelverk ble det derimot ikke gjort vedtak om å videreføre. Da Kirkerådet legger til grunn at disse vedtakene var av en midlertidig karakter i forbindelse med valgordningsforsøkene, foreslås det at det gjøres enkelte mindre endringer for å videreføre de bestemmelser som har vært praktisert siden valgordningen i 2010 nå som valgreglene er gjort permanente.

Merknader til de foreslåtte endringene i *Regler om formene for menighetsrådets og kirkelig fellesråds virksomhet*

Begrunnelsen som ble gitt i forarbeidene til Kirkemøtets behandling, KM-sak 11.1/08 s 98, var at rådene burde tre i funksjon tidligere enn 1. januar i valgperioden, som var den tidligere regel. Dette for at menighetsrådene kunne delta ved valg av representanter til bispedømmeråd og Kirkemøte, og at de kunne velge representanter til kirkelig fellesråd som igjen kunne tre i funksjon så snart som mulig etter at menighetsrådene var valgt.

Med denne endringen trådte fellesrådene i funksjon 1. desember, en måned etter menighetsrådene, for å gjøre perioden hvor det avgående fellesrådet består av menighetsrådsmedlemmer som har trådt ut av funksjon, så kort som mulig.

Merknader til de foreslåtte endringene i *Kirkemøtets forretningsorden*

Tidligere bestod Kirkemøtet i tillegg til medlemmer av bispedømmerådene av fem medlemmer valgt på fritt grunnlag. Denne bestemmelsen falt bort ved gjennomføring av demokratireformen. Forretningsorden ble endret i tråd med dette.

Kirkeloven § 24 første ledd lyder i dag slik: *Kirkemøtet består av medlemmene av bispedømmerådene og ett medlem valgt etter nærmere regler fastsatt av Kirkemøtet.*

Kirkemøtet vedtok i 2010 at dette medlemmet av Kirkemøtet skulle være lederen av Samisk kirkeråd. Herværende forslag til mindre endring innebærer at reglene vedtatt i 2010 gjøres permanent i Kirkemøtets forretningsorden.

Regler om tale- og forslagsrett ble vedtatt på Kirkemøtet i 2008. Disse foreslås permanentisert. Ordningen med 4 representanter fra Ungdommens kirkemøte og 1 representant fra hvert av fakultetene var en videreføring av tidligere bestemmelser. Før valgordningsforsøkene i 2009 og 2011 var det slik at fem medlemmer av Kirkemøtet var valgt på fritt grunnlag utenom bispedømmerådene, inkludert leder av Mellomkirkelig råd. Da dette falt bort i 2009, var det behov for en ny bestemmelse om at leder av Mellomkirkelig råd

kunne møte i Kirkemøtet med tale- og forslagsrett. Videre var det en bestemmelse om at avtroppende medlemmer av Kirkerådet møtte med disse rettighetene, med mindre de var valgt på fritt grunnlag og dermed hadde tale-, forslags- og stemmerett. Ettersom ordningen med medlemmer av Kirkemøtet på fritt grunnlag i hovedsak har falt bort, var det også et behov for at endre siste strekpunkt.

Når det gjelder talerett for representanter fra kirkesamfunn som Den norske kirke har kirkefelleskap med vises det her til forarbeidene til behandling av Kirkemøtets forretningsorden i 2007, KM 5.1/07, hvor det fremgår at en tidligere praksis med deltakelse på Kirkemøtet fortsatt skal gjelde selv om det den gang ble gjort en forenkling i regelverket. Denne praksis åpnet også for at representanter fra slike kirkesamfunn kan delta i Kirkemøtets komiteer. Forenklingen som resulterte i de bestemmelser som her foreslås permanentisert, la følgende til grunn:

«Forretningsorden sier intet om ev. deltakelse i komiteer, hilsener osv. for slike gjester. Kirkerådet foreslår at det bør være opp til møtet etter forslag fra dirigenten å gjøre vedtak om det. I gjeldende bestemmelser er representanter fra kirkesamfunn som Den norske kirke har kirkefelleskap med, også invitert til å overvære komitémøtene, og det er Kirkerådet som etter forslag fra Mellomkirkelig råd avgjør hvilke kirker som inviteres det enkelte år.»

Merknader til de foreslåtte endringene i Statutter for Mellomkirkelig råd

Bokstav b i § 5 om rådets sammensetting innholdt tidligere et medlem med varamedlem valgt på fritt grunnlag av Kirkemøtet. Bestemmelsen utgikk i de særskilte reglene for kirkevalgene i 2009 og 2011 hvilket nå foreslås permanentisert. De etterfølgende bokstaver endres som følge av dette.

Før demokratireformen trådte Mellomkirkelig råd i funksjon 1. januar året etter at valget har funnet sted. Kirkemøtet 2010 endret dette og disse endringer foreslås nå permanentisert. Før demokratireformen var leder av Mellomkirkelig råd en av de fem medlemmer av Kirkemøtet valgt på fritt grunnlag. Bestemmelsen om at rådets leder har tale- og forslagsrett på Kirkemøtene har kommet inn. Dette foreslås permanentisert.

Merknader til de foreslåtte endringene i Statutter for Samisk kirkeråd

Det foreslås her at regel om tiltredelse umiddelbart etter Kirkemøtet hvor valget har funnet sted permanentiseres.

Merknader til de foreslåtte endringene i Regler for valg av Kirkeråd

De særskilte regler for kirkelige valg, vedtatt av Kirkemøtet 2010, endret funksjonstiden for Kirkerådet til to år siden nytt Kirkemøte ble valgt med to års mellomrom i årene 2009 og 2011. Endringen som foreslås her gjenoppretter en fire års funksjonstid og at Kirkerådet trer i funksjon straks rådet er valgt.